

ZÁSAHY DO NOSNÝCH KONŠTRUKCIÍ PANELOVÝCH BYTOVÝCH DOMOV

Panelové budovy na bývanie majú priečny nosný systém doplnený pozdĺžnymi stužujúcimi stenami (bytové domy radové alebo doskové), alebo kombinovaný nosný systém s nosnými stenami na seba kolmými (bodové a vežové bytové domy). Konštrukčné systémy a stavebné sústavy boli navrhnuté ako typové riešenia s určenou geometrickou a zaťažovacou schémou, prenosom zaťaženia horizontálnymi a vertikálnymi konštrukciami.

To znamená, že panelové budovy sú vytvorené ako systém horizontálnych a vertikálnych konštrukcií, **kde akýkoľvek zásah ovplyvňuje prakticky celú nosnú konštrukciu** (prvky a spoje nosnej konštrukcie). Uvoľnenie dispozičného riešenia, prepojenia miestností podľa požiadaviek užívateľa (vlastníka) by pozitívne ovplyvnilo kvalitu bývania a tým aj kvalitu života užívateľov bytu.

Rozsiahle zásahy do systému vyžadujú podrobný statický výpočet, zohľadňujúci pôvodný teoretický statický model nosnej konštrukcie, ako aj skutočný fyzický stav nosnej konštrukcie (predchádzajúce zmeny a zásahy do nej) a skutočné pôsobenie stykov medzi prvkami nosnej konštrukcie. Požiadavky a podmienky vykonania stavebných úprav vo forme zásahu do nosných konštrukcií vymedzuje stavebný zákon.

Pri posudzovaní zásahov do nosných konštrukcií môžeme vychádzať z platného zákona č. 50 / 1976 Zb. v znení neskorších predpisov (Stavebný zákon), ktorý uvádza v § 55:

1. Stavebné povolenie sa vyžaduje pokiaľ tento zákon a vykonávacie predpisy k nemu alebo osobitné predpisy neustanovujú inak, pri stavbách každého druhu bez zreteľa na ich stavebno-technické vyhotovenie, účel a čas trvania. **Stavebné povolenie sa vyžaduje aj pri zmene stavieb**, najmä pri prístavbe, nadstavbe a pri stavebných úpravách.
2. Ohlásenie stavebnému úradu postačí:
 - Pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nemení sa spôsob užívania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti.

Pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, zasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, mení sa spôsob užívania stavby a ohrozujú záujmy spoločnosti je teda nutné stavebné povolenie, vydané na základe projektu spracovaného oprávnenou osobou.

Z pohľadu spôsobu ovplyvnenia a veľkosti vplyvu na nosnú konštrukciu je možné stavebné úpravy rozdeliť do skupín uvedených v tabuľke.

Stavebné úpravy stupňa A (1, 2 v tabuľke) z pohľadu vplyvu na nosné konštrukcie domu (priaznivý, resp. zanedbateľný) fakticky **nie sú zásahmi do nosných konštrukcií** a možno ich charakterizovať ako udržiavacie práce. Vyjadrenie statika len potvrdzuje, že stavebná úprava nemá žiadny alebo len zanedbateľný vplyv na nosné konštrukcie bytového domu.

Do kategórie **A je možné zaradiť** aj také stavebné úpravy, ktoré je možné realizovať za určitých podmienok ako udržiavacie práce najmä:

- Výmena povrchových vrstiev podlahy pri dodržaní pôvodnej hmotnosti a akustických vlastností
- Výmena vedení El., ÚK za podmienky, že nové otvory v stropoch a stenách neprekročia rozmer 80x80 mm a pri ich realizácii sa neporuší výstuž príslušnej konštrukcie a nezasiahne do stykov nosných panelov
- Výmena okien pri dodržaní ich tvaru, farby a hmotnosti
- Výmena zárubní vnútorných dverí za podmienky, že pri odobratí pôvodných zárubní sa neporuší konštrukcia stien a priečok

Jednoduché stavebné úpravy stupňa B (3 – 10 v tabuľke) sú zásahy do nosných konštrukcií, ktorých reálnosť zhotovenia a vplyv na nosné konštrukcie je možné posúdiť **jednoduchým statickým výpočtom** dotknutých stavebných prvkov. K ohláseniu úprav 3, 4 (v tabuľke) je potrebné vyjadrenie statika. K stavebnému povoleniu na úpravy 5 -10 (v tabuľke) je potrebný statický výpočet spracovaný autorizovaným inžinierom – **statikom** (zákon č. 138 / 1992 Zb. o autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov).

Zložité stavebné úpravy stupňa C (11 – 15 v tabuľke) sú zásahy do nosných konštrukcií, ktorých reálnosť zhotovenia a vplyv na nosné konštrukcie je možné posúdiť len **komplexným statickým výpočtom** celého domu, zohľadňujúcim skutočný stav všetkých dielcov a spojov nosných konštrukcií domu, pretože tieto úpravy môžu ohroziť stabilitu budovy. K stavebnému povoleniu na úpravy 11 – 15 je potrebný statický výpočet spracovaný autorizovaným inžinierom – statikom.